

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

6 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 1088

29-08-2022 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ആലപ്പുഴ മണ്ഡലത്തിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center">ശ്രീ. പി.പി. ചിത്തരഞ്ജൻ</p>	<p align="center">ശ്രീ. റോഷി അഗസ്റ്റിൻ (ജലവിഭവ വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>
<p>(എ) ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം, പരിപാലനം, ജലസംരക്ഷണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ബോധവൽക്കരണം നൽകുന്നതിനായി ആലപ്പുഴ മണ്ഡലത്തിൽ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതികളുടെ വിശദവിവരം ലഭ്യമാക്കാമോ;</p>	<p>(എ) ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം, പരിപാലനം, ജലസംരക്ഷണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ബോധ വൽക്കരണം നൽകുന്നതിനായി ഇൻഫർമേഷൻ & പബ്ലിക് റിലേഷൻസ് വകുപ്പ്, കേരള ജല അതോറിറ്റി, ഹരിതകേരളം മിഷൻ തുടങ്ങിയവ മുഖേന പുസ്തകങ്ങൾ / ലഘുലേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കി വിതരണം ചെയ്യുകയും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ/ വിദ്യാലയങ്ങൾ/ കുടുംബശ്രീ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ പ്രാദേശികതലത്തിൽ ക്ലാസ്സുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ലോക പരിസ്ഥിതിദിനം (ജൂൺ 5), ലോക തണ്ണീർത്തട ദിനം (ഫെബ്രുവരി 2) ലോക ജലദിനം (മാർച്ച് 22) എന്നീ ദിനാചരണങ്ങളുടെ ഭാഗമായും ജലസംരക്ഷം / ജലശുചീകരണം / മാലിന്യ നീക്ഷേപത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിവശങ്ങൾ/ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് പൊതുബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ്സുകൾ/ സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിച്ച് കാര്യമുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ കീഴിൽ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ട്രെയിനിംഗ് നൽകി വരുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ കില മുഖേന തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടത്തുന്ന പരിശീലനങ്ങളുടെ ഭാഗമായും മേൽപറഞ്ഞ ആശയങ്ങളും മാതൃകകളും പ്രചരിപ്പിച്ച് കാര്യമുണ്ട്.</p> <p>ഭൂജലവകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ എല്ലാ വർഷവും വിദ്യാർത്ഥികൾ, കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകർ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികൾ എന്നിവർക്കായി ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചുവരുന്നു. ആലപ്പുഴ മണ്ഡലത്തിലെ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിലായി രണ്ട് ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചുവരുന്നു.</p>

കുടിവെള്ള പദ്ധതികളുടെ സ്ത്രോതസ്സുകൾ മലിനപ്പെടുത്തിരിക്കുന്നതിന് സ്ത്രോതസ്സുകൾക്കു സമീപം മൂന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിച്ചും, സ്ത്രോതസ്സുകളുടെ ഇൻടേക് / ഗ്യാലറി / കിണർ എന്നിവയിൽ അടിഞ്ഞു കൂടുന്ന ചെളിയും, മാലിന്യങ്ങളും കാലാകാലങ്ങളിൽ നീക്കം ചെയ്തും, കമ്പിവേലികൾ കെട്ടിയും നിരീക്ഷണ ക്യാമറകൾ സ്ഥാപിച്ചും, ജലസംരക്ഷണത്തിനായി പോസ്റ്ററുകൾ പതിപ്പിച്ചും, വൈദ്യുതി വിളക്കുകൾ സ്ഥാപിച്ചും, പായലുകൾ നീക്കം ചെയ്തും മലിനീകരണം തടഞ്ഞ് ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ സ്ത്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും ലഭ്യമായ ജലം പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാനും സാധിക്കുന്നുണ്ട്.

ഹരിത കേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സംസ്ഥാന വ്യാപകമായി നടത്തിയ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പ്രചരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ജലമിത വ്യയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവൽക്കരണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് കിണറുകളുടെ ശുചീകരണവും മഴവെള്ള റിചാർജ്ജിംഗും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി ഹരിതകേരളം മിഷൻ നടത്തിവരുന്നു. ഭൂപ്രകൃതിക്കനുസൃതമായി അനുയോജ്യമായ സാങ്കേതികവിദ്യ അവലംബിച്ച് ഭൂജല പോഷണം വഴി പരമാവധി മഴവെള്ളം മണ്ണിലേക്കിറങ്ങാൻ വേണ്ട നടപടികളും ഹരിതകേരളം മിഷൻ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു. ഹരിതകേരളം മിഷൻപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്ത് 412 കി.മീ. നദികളും 45736 കി.മീ. തോടുകളും 26259 കുളങ്ങളും മാലിന്യമുക്തമാക്കി പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഉപമിഷനായ "ജലസമൃദ്ധി" യുടെ ഭാഗമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിൽ "സംയോജിത നീർത്തട പ്ലാനുകൾ" തയ്യാറാക്കുകയും, അവയിൽ മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ജലസ്ത്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം / പുനരുദ്ധാരണം / സംഭരണശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനു പുറമെ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടു കൂടി സന്നദ്ധ പ്രവർത്തന സ്വഭാവത്തിലും ജലസ്ത്രോതസ്സുകൾ പരിപാലിച്ചു വരുന്നു. "ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ" എന്ന പദ്ധതി ഇതിനുദാഹരണമാണ്, ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ കട്ടമ്പേരൂരാറിന്റെ ശുചീകരണം വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ

		<p>സഹകരണത്തോടും ജനപങ്കാളിത്തത്തോടും കൂടി നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.</p> <p>നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി II ന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ജനകീയമായി ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ മുന്നോട്ടുകൊണ്ടു പോകുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുണ്ട്.</p>
<p>(ബി) പ്രസ്തുത പദ്ധതികൾ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ പുനരുജ്ജീവനം വിജയകരമാക്കാൻ എത്രത്തോളം സാധിച്ചുവെന്ന് അവലോകനം നടത്തിയിട്ടുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കാമോ;</p>	<p>(ബി) ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം, പരിപാലനം, ജലസംരക്ഷണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ചു ബോധവൽക്കരണം നൽകുന്നതിനായി ഇൻഫർമേഷൻ & പബ്ലിക് റിലേഷൻസ് വകുപ്പ്, കേരള ജല അതോറിറ്റി, ഹരിതകേരളം മിഷൻ തുടങ്ങിയവ മുഖേന പുസ്തകങ്ങൾ / ലഘുലേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കി വിതരണം ചെയ്യുകയും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ/ വിദ്യാലയങ്ങൾ/ കുടുംബശ്രീ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ പ്രാദേശികതലത്തിൽ ക്ലാസ്സുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ലോക പരിസ്ഥിതിദിനം (ജൂൺ 5), ലോക തണ്ണീർത്തട ദിനം (ഫെബ്രുവരി 2) ലോക ജലദിനം (മാർച്ച് 22) എന്നീ ദിനാചരണങ്ങളുടെ ഭാഗമായും ജലസംരക്ഷം / ജലശുചീകരണം / മാലിന്യ നിക്ഷേപത്തിന്റെ ദുഷ്യവശങ്ങൾ/ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് പൊതുബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ്സുകൾ/ സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിച്ച് കോർസുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ കീഴിൽ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ട്രെയിനിംഗ് നൽകി വരുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ കില മുഖേന തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടത്തുന്ന പരിശീലനങ്ങളുടെ ഭാഗമായും മേൽപറഞ്ഞ ആശയങ്ങളും മാതൃകകളും പ്രചരിപ്പിച്ച് കോർസുണ്ട്.</p> <p>ഭൂജലവകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ എല്ലാ വർഷവും വിദ്യാർത്ഥികൾ, കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകർ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികൾ എന്നിവർക്കായി ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചുവരുന്നു. ആലപ്പുഴ മണ്ഡലത്തിലെ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിലായി രണ്ട് ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചുവരുന്നു.</p> <p>കുടിവെള്ള പദ്ധതികളുടെ സ്രോതസ്സുകൾ മലിനപ്പെടാതിരിക്കുന്നതിന് സ്രോതസ്സുകൾക്കു സമീപം മൂന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിച്ചും, സ്രോതസ്സുകളുടെ ഇൻടേക് / ഗ്യാലറി / കിണർ എന്നിവയിൽ അടിഞ്ഞു കൂടുന്ന ചെളിയും,</p>	

മാലിന്യങ്ങളും കാലാകാലങ്ങളിൽ നീക്കം ചെയ്തും, കമ്പിവേലികൾ കെട്ടിയും നിരീക്ഷണ ക്യാമറകൾ സ്ഥാപിച്ചും, ജലസംരക്ഷണത്തിനായി പോസ്റ്ററുകൾ പതിപ്പിച്ചും, വൈദ്യുതി വിളക്കുകൾ സ്ഥാപിച്ചും, പായലുകൾ നീക്കം ചെയ്തും മലിനീകരണം തടഞ്ഞ് ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ സ്ത്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും ലഭ്യമായ ജലം പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാനും സാധിക്കുന്നുണ്ട്.

ഹരിത കേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സംസ്ഥാന വ്യാപകമായി നടത്തിയ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പ്രചരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ജലമിത വ്യയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവൽക്കരണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് കിണറുകളുടെ ശുചീകരണവും മഴവെള്ള റിചാർജ്ജിംഗും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി ഹരിതകേരളം മിഷൻ നടത്തിവരുന്നു. ഭൂപ്രകൃതിക്കനുസൃതമായി അനുയോജ്യമായ സാങ്കേതികവിദ്യ അവലംബിച്ച് ഭൂജല പോഷണം വഴി പരമാവധി മഴവെള്ളം മണ്ണിലേക്കിറങ്ങാൻ വേണ്ട നടപടികളും ഹരിതകേരളം മിഷൻ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു. ഹരിതകേരളം മിഷൻപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്ത് 412 കി.മീ. നദികളും 45736 കി.മീ. തോടുകളും 26259 കുളങ്ങളും മാലിന്യശുദ്ധമാക്കി പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഉപമിഷനായ "ജലസമൃദ്ധി" യുടെ ഭാഗമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിൽ "സംയോജിത നീർത്തട പ്ലാനുകൾ" തയ്യാറാക്കുകയും, അവയിൽ മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ജലസ്ത്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം / പുനരുദ്ധാരണം / സംഭരണശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനു പുറമേ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടു കൂടി സന്നദ്ധ പ്രവർത്തന സ്വഭാവത്തിലും ജലസ്ത്രോത സ്സുകൾ പരിപാലിച്ചു വരുന്നു. "ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ" എന്ന പദ്ധതി ഇതിനുദാഹരണമാണ്, ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ കട്ടമ്പേരൂരാറിന്റെ ശുചീകരണം വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടും ജനപങ്കാളിത്തത്തോടും കൂടി നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി II ന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ജനകീയമായി ഇത്തരം

		<p>പ്രവൃത്തികൾ മുന്നോട്ടുകൊണ്ടു പോകുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുണ്ട്.</p>
<p>(സി) പ്രസ്തുത പദ്ധതികൾ പുതുതായി നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടോയെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ?</p>		<p>(സി) ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം, പരിപാലനം, ജലസംരക്ഷണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ചു ബോധവൽക്കരണം നൽകുന്നതിനായി ഇൻഫർമേഷൻ & പബ്ലിക് റിലേഷൻസ് വകുപ്പ്, കേരള ജല അതോറിറ്റി, ഹരിതകേരളം മിഷൻ തുടങ്ങിയവ മുഖേന പുസ്തകങ്ങൾ / ലഘുലേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കി വിതരണം ചെയ്യുകയും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ/ വിദ്യാലയങ്ങൾ/ കുടുംബശ്രീ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ പ്രാദേശികതലത്തിൽ ക്ലാസ്സുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ലോക പരിസ്ഥിതിദിനം (ജൂൺ 5), ലോക തണ്ണീർത്തട ദിനം (ഫെബ്രുവരി 2) ലോക ജലദിനം (മാർച്ച് 22) എന്നീ ദിനാചരണങ്ങളുടെ ഭാഗമായും ജലസംരക്ഷം / ജലശുചീകരണം / മാലിന്യ നീക്ഷേപത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിവശങ്ങൾ/ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് പൊതുബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ്സുകൾ/ സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിച്ച് ക്ലാസ്സുകൾ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ കീഴിൽ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ട്രെയിനിംഗ് നൽകി വരുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ കില മുഖേന തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടത്തുന്ന പരിശീലനങ്ങളുടെ ഭാഗമായും മേൽപറഞ്ഞ ആശയങ്ങളും മാതൃകകളും പ്രചരിപ്പിച്ച് ക്ലാസ്സുകൾ ഏർപ്പാട് ചെയ്തു വരുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികൾ, കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകർ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികൾ എന്നിവർക്കായി ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചുവരുന്നു. ആലപ്പുഴ മണ്ഡലത്തിലെ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിലായി രണ്ട് ബോധവൽക്കരണ സെമിനാറുകൾ നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചുവരുന്നു.</p> <p>കടിവെള്ള പദ്ധതികളുടെ സ്രോതസ്സുകൾ മലിനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന് സ്രോതസ്സുകൾക്കു സമീപം മൂന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിച്ചും, സ്രോതസ്സുകളുടെ ഇൻടേക്ട് / ഗ്യാലറി / കിണർ എന്നിവയിൽ അടിഞ്ഞു കൂടുന്ന ചെളിയും, മാലിന്യങ്ങളും കാലാകാലങ്ങളിൽ നീക്കം ചെയ്തും, കമ്പി വേലികൾ കെട്ടിയും നിരീക്ഷണ ക്യാമറകൾ സ്ഥാപിച്ചും, ജലസംരക്ഷണത്തിനായി പോസ്റ്ററുകൾ പതിപ്പിച്ചും, വൈദ്യുതി വിളക്കുകൾ സ്ഥാപിച്ചും, പായലുകൾ നീക്കം ചെയ്തും മലിനീകരണം തടഞ്ഞ്</p>

ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ സ്ത്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും ലഭ്യമായ ജലപരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാനും സാധിക്കുന്നുണ്ട്.

ഹരിത കേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സംസ്ഥാന വ്യാപകമായി നടത്തിയ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പ്രചരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ജലമിത വ്യയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവൽക്കരണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് കിണറുകളുടെ ശുചീകരണവും മഴവെള്ള റീചാർജ്ജിംഗും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി ഹരിതകേരളം മിഷൻ നടത്തിവരുന്നു. ഭൂപ്രകൃതിക്കനുസൃതമായി അനുയോജ്യമായ സാങ്കേതികവിദ്യ അവലംബിച്ച് ഭൂജല പോഷണം വഴി പരമാവധി മഴവെള്ളം മണ്ണിലേക്കിറങ്ങാൻ വേണ്ട നടപടികളും ഹരിതകേരളം മിഷൻ സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു. ഹരിതകേരളം മിഷൻപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്ത് 412 കി.മീ. നദികളും 45736 കി.മീ. തോടുകളും 26259 കുളങ്ങളും മാലിന്യമുക്തമാക്കി പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഉപമിഷനായ "ജലസമൃദ്ധി" യുടെ ഭാഗമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിൽ "സംയോജിത നീർത്തട പ്ലാനുകൾ" തയ്യാറാക്കുകയും, അവയിൽ മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ജലസ്ത്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണം / പുനരുദ്ധാരണം / സംഭരണശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനു പുറമേ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടു കൂടി സന്നദ്ധ പ്രവർത്തന സ്വഭാവത്തിലും ജലസ്ത്രോത സ്സുകൾ പരിപാലിച്ചു വരുന്നു. "ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ" എന്ന പദ്ധതി ഇതിനുദാഹരണമാണ്, ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ കട്ടമ്പേരൂരാറിന്റെ ശുചീകരണം വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടും ജനപങ്കാളിത്തത്തോടും കൂടി നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി II ന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ജനകീയമായി ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ മുന്നോട്ടുകൊണ്ടു പോകുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുണ്ട്.

